

בש"פ 1112/15 - חיים שדמי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 1112/15

לפני: כבוד השופט א' שחם

לפניכם:

חيم שדמי

העורר:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד,
במ"ת 14-12-35967, מיום 15.1.2015, שנייתה על-
ידי כב' השופט מ' ברק נבו

תאריך הישיבה: ז' באדר התשע"ה (26.2.2015)

בתאריך:

עו"ד נס בן-נתן; עו"ד תום הלפרין

בשם העורר:

עו"ד שריתMSG

בשם המשיבה:

החלטה

עמוד 1

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - il.judgments.org ©

לפני עורך על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת מ' ברק נבו), במ"ת 35967-12-14, מיום 15.1.2015, בגין נעצר העורר עד לתום ההליכים במשפטו.

כתב האישום שהוגש נגד העורר

2. נגד העורר הוגש כתב אישום המיחס לו עבירה של ניסיון שידול לרצח, לפי סעיף 300(א)(2) ביחד עם סעיף 33(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977. כעולה מכתב האישום, עורך ליום 26.11.2014, גמלה בלבו של העורר החלטה להמית את א.כ. (להלן: הקורבן), עמו היה מצוי בקשרים. על מנת להוציא את החלטתו מן הכוח אל הפועל, חיפש העורר אדם אשר יבצע את מעשה הרצח עבורו. ביום 26.11.2014, התקשר העורר עם אדם הנושא את הכינוי "אבי סאמר", אשר שימש באותה העת כסוכן משטרתי (להלן: הסוכן), והשניים שוחחו בטלפון ותאמו פגישה. ביום 27.11.2014, נפגשו העורר והסוכן, ובמהלך הפגישה, הביע העורר בפני הסוכן את רצונו להביא למותו של הקורבן, בציינו כי הוא עצמו אינו מסוגל לעשות זאת, ועל כן ביקש מהסוכן לבצע את הרצח עבורו. הסוכן הביע את הסכמתו להביא למותו של הקורבן, בתמורה לסכום של 5000 ₪ (להלן: הסכום הראשון), אשר ימסר לו על-ידי העורר טרם ביצוע הרצח, ועוד 10,000 ₪ נוספים, אשר ישולמו לסוכן לאחר ביצועו. עוד סוכם בין הצדדים, כי לצורך ביצוע הרצח, ימסור העורר לסוכן פרטים אישיים אודות הקורבן, ובכלל זאת: תמונות של הקורבן; כתובות מגוריו; ופרטים נוספים לגביו. סוכם בנוסף, כי הצדדים יפגשו, לאחר שהעורר ישיג את הסכום הראשון. נטען בכתב האישום, כי בין התאריכים 30.11.2014 ל-6.12.2014 יצר העורר קשר טלפוני עם הסוכן, וזאת במספר הזדמנויות, ועדכן אותו כי טרם השיג את מלאה הסכום הראשון, אך יש ברשותו את הפרטים האישיים של הקורבן, על מנת שהסוכן יוכל להתחיל לעבוד. הסוכן מצידיו, ביקש לקבל את הפרטים האישיים רק במעמד מסירת הסכום הראשון. ביום 7.12.2014, התקשר העורר אל הסוכן ואמר לו כי השיג את הסכום הראשון, והשניים תיאמו להיפגש מאוחר יותר באותו הערב, לצורך העברת הסכום הראשון ופרטי האישים של הקורבן. במהלך הפגישה, הציג העורר לידי הסוכן סכום של 1,200 ₪ בזמן, והסביר לו כי אין יכולתו למשוך את יתרת הסכום הראשון באותו יום, בשל מגבלת משיכה בחשבונו, אשר צפיה, לדבריו העורר, להיפתר למשך. עוד נטען בכתב האישום, כי על מנת לרתום את הסוכן לביצוע הרצח, הציג העורר לסוכן את יתרת הסכומים בחשבון הבנק שלו, המUIDה כי יש יכולתו של העורר לשלם את מלאה הסכום, עליו סוכם. במהלך הפגישה, מסר העורר לידי הסוכן תמונות מודפסות של הקורבן, ותצלום של מכוניתו. בנוסף, בהתאם לבקשתו של הסוכן, רשם העורר את כתובתו של הקורבן לגבי התמונות.

הבקשה למעצר עד תום ההליכים

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה לבית משפט קמא, בקשה לעצור את העורר עד לתום ההליכים במשפטו. העורר הסכים לקיומן של ראיותلقאה ולהימצאותה של עילת מעצר, ובהחלטה מיום 17.12.2014, הורה בית משפט קמא על עירicht تسוקיר מעצר, בעניינו של העורר. בתסוקיר שירות המבחן תוארנו נסיבות חייו של העורר, וצוינה העובדה כי הוא נדון בעבר ל-180 שעות שירות לתועלת הציבור (של"צ), בגין החזקת סמים שלא לצורך עצמית. שירות המבחן התרשם, כי "במצבים מסוימים בהם חווה [העורר] לחץ ומצוקה, בכלל זה גם לחצים מגורמים חיצוניים, מתקשה [העורר] להתמודד באופן בונה עם קשייו, מתקשה להציג גבולות ברורים לעצמו ולסביבתו, תוך שנותה לפעול באופן אימפלטיבי ובעייתית". יחד עם זאת, ציין שירות המבחן, כי "אין קווים אלימים מושרים וערריינים מוטמעים באישיותו [של העורר]". לפיכך, "יהיה יכולתו של חיים [העורר] לקבל את הכרון עמוד 2

בתנאי שחרור מעוצר. כן התרשםנו כי מעצרו הנוכחי מהווה גורם הרתעתי ממשמעותי [...] לאור כל האמור, הערכת הסיכון הינה ביסודית להישנות עבירה פוגעת". בהתאם לכך, לאור התרשומות החיויבות מן המפקחים המוצעים, המליץ שירות המבחן על שחרורו של העורר למעצר בית מלא, תחת איזוק אלקטרוני, בבית דודתו ובעלה המתגוררים בבני ברק, בפיקוח ובפיקוח אימנו. לצד זאת, הומלץ על העמדתו של העורר בפיקוח מעוצר של שירות המבחן למשך חצי שנה.

ההחלטה של בית משפט קמא

4. בהחלטתו מיום 15.1.2015,קבע בית משפט קמא, מפי כב' השופט מ' ברק נבו, כי לא ניתן לתת אמון בעורר, ועל כן אין כל צורך להתרשם, באופן אישי, מן המפקחים המוצעים. בית משפט קמא עמד על חומרת העבירה המיוחסת לעורר, והדגיש, כי לאחר שצפיתי בסרטונים, אף התרשםתי ממקור הרוח שבו מבקש המשיב [העורר] מהסוכן לעשות את מה שהוא מבקש, כשהוא משתמש בביטוי 'טוטאל'". בית משפט קמא דחה את טענת בא-כוח העורר, באשר להיעדר נחישות מובהקת מצדו של העורר לביצוע הרצח, בציינו כי "התרשםתי גם מכך כי המשיב [העורר] 'מתנדב' פעמיים במהלך הסרטון להוביל את הקורבן לכפר מסויים, על מנת להקל על הסוכן לבצע את החיסול". בהמשך, הביע בית משפט קמא את דעתו, כי "שירות המבחן לא יחס את המשקל הנדרש לעבירה בה מואשם המשיב [העורר] [...]. הייתה חסра לי התייחסות ממשית יותר למעשים המיוחסים למשיב [לעורר], בפרט נוכח הקביעות הפזיטיביות על היעדר קווים אלימים באישיותו". בנוסף, נתן בית משפט קמא את דעתו גם לעובדה כי על העורר הושת של"צ בהיקף של 180 שעות, אשר העורר טרם החל בביצועו, דבר המחזק את החשש למסוכנות הנש��ת מן העורר. לפיכך, הורה בית משפט קמא על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים במשפטו.

העורר על ההחלטה של המעצר

5. בהודעת עורר, שהוגשה על-ידי עו"ד נס בנ-נתן, טען הסגנור כי שגה בית משפט קמא שעה שיחס לעורר נחישות-ו- "קור רוח" בביצוע הרצח. נטען בהקשר זה, כי גם אם קיימות ראיות לכואורה לכך שבשלב מסוים ביקש העורר לモתו של הקורבן, הרי שמעיון בתמילי השיחות שנערכו בין העורר לבין הסוכן עולה בברור, כי העורר לא היה נחוש "לבצע את זמנו כפי שתואר", ולא היה נחרץ בדעתו באשר לביצוע הרצח. בטיעוני בעל-פה, הפנה הסגנור לרצף של אמירות והתנהלות מצדו של העורר, המצביעות, לשיטתו, על כך שהעורר לא היה נחוש בדעתו להביא למוות של הקורבן. הסגנור הפנה לכך שהעורר נמנע מלהעביר לסוכן את מלא הסכום הראשוני עליו סוכם, על אף שהוא ביכולתו לעשות כן, וזאת, אף יש להניח, בשל אי גמירות דעת, באשר לרצונו העורר בביצוע הרצח. בנוסף, טען הסגנור כי העורר הבahir לסוכן, הן במלל והן בהתנהגות, כי אין הוא רשאי לפעול, טרם קבלת מלא הסכום הראשוני עליו סיכמו השניים. הסגנור הוסיף וטען, כי כאשר העורר שאל את הסוכן על הזמן מכות ושריפת רכב עברו "חברו", הוא ביחס, הלכה למעשה, לבחון אפשרות של פגיעה פחותה יותר בקורבן, שאינה רצח. עו"ד בנ-נתן אישר, כי העורר אכן "התנדב" פעמיים להוביל את הקורבן לכפר בו מתגורר הקורבן, אך לטעنته, התנהגות זו מלמדת על כך שהעורר היה מעוניין לפקח באופן צמוד והדק על המתרחש, חלק מ"מנגנון ביטחון" שיצר לעצמו. באשר למצב "קור רוח" שייחס בית משפט קמא לעורר, נטען כי בחקרתו של העורר מיום 12.12.2014, מסר הלה לחוקריו כי הוא סיפר לאשתו, באותה תקופה, כי הוא מפוחד וחושש, ולגיטמת עמוד 3

הסגור, אמירה זו מחייבת בבירור על היעדר "קור רוח" מצד העורר. לפיכך, ביקש עו"ד בן-נתן לקבל את העורר, ולהורות על שחררו של העורר מעוצר, בתנאים מגבלים.

6. המשיבה, אשר יוצגה על-ידי עו"ד שריית משבג, ביקשה לדחות את העורר, בהצבעה על חומרת מעשו של העורר ועל רמת מסוכנותו הבלתי מבוטלת. זאת, שעה ש"זמן" ביצעו של רצח, ללא מORAא וללא כל רתיעה, תוך שהוא מספק לסוכן את תמנונתו של הקורבן; את כתובות מגוריו; וצלום רכבו של הקורבן. המשיבה סבורה, כי אין מקום לכל חלופת מעוצר, שכן, לטענתה, לא ניתן לתת אמון בעורר, וזאת, בין היתר, נוכח העובדה כי הלה הצעיר, בשתי הזדמנויות, לסוכן כי יביא את הקורבן לכפר, על מנת להקל על ביצוע הרצח. עוד נטען, כי מסוכנותו של העורר אף מתחדשת לאור האמור בתסקיר שירות המבחן, כי העורר מתקשה להציג לעצמו גבולות, ונוטה לפעול באופן אימפליסיבי.

דין והכרעה

7. לאחר שעניינתי בחומר שהונח לפני האזנתה בקשר רב לטיעוני הצדדים, הגעתו למסקנה, לא בלי היסוס, כי יש לקבל את העורר ולהורות על שחררו של העורר לחלופת המעוצר המוצעת על-ידי שירות המבחן. כאמור, אין מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכואורה להוכחת הנטען בכתב האישום, ומשעטקין בעבירה בה מדובר, קיימת עילה למעצרו של העורר. השאלה היחידה הטעונה הכרעה, היא האם ניתן, בנסיבות העניין, "להציג את מטרת המעוצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור, שפגיעתם בחירותו של הנאשם, פחותה" (סעיף 21(ב)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכוות אכיפה - מעצרם), התשנ"א-1996). כפי שציינתי ב文书# 1219/15 וינשטיין מקלין נ' מדינת ישראל (25.2.2015):

"על בית המשפט לבחון תחילת השאלה האם ניתן להציג את מטרת המעוצר באמצעות חלופת מעוצר כלשהו או שמא יש לקבוע כי כל חלופת מעוצר לא תסכן, על מנת לאין את מסוכנותו של העורר (בש"פ 4187/13 ברazo' נ' מדינת ישראל (18.6.2013); בש"פ 3391/13 עוזיה נ' מדינת ישראל (20.5.2013); בש"פ 8314/12 ג'עברי נ' מדינת ישראל (27.11.2012)). ככל שבית המשפט מגיע לככל מסקנה כי כל חלופת מעוצר לא תוכל להפגיג את מסוכנותו של הנאשם, או את עילת המעוצר הקיימת נגדו אין מקום לבחון חלופת מעוצר פרטנית בעניינו של אותו הנאשם (בש"פ 5958/08 אבו ואסל נ' מדינת ישראל (10.7.2008))."

8. מעion בהחלטתו של בית משפט קמא מיום 15.1.2015, עולה כי בית המשפט סבר כי זה המקירה בעניינו, וכי כל חלופת מעוצר לא תסכן, על מנת להפגיג או לאין את מסוכנותו של העורר. בית משפט קמא, סמן את החלטתו על חילופי הדברים עם הסוכן והתנהגו של העורר, מהם ניתן ללמידה, לשיטתו של בית משפט קמא, כי העורר פועל ב"קור רוח" וגילתה נחישות ודבקות במטרת בלביצוע הרצח. ואולם, לאחר שעניינתי בחומר שהונח לפניי, הגעתו למסקנה, כי ניתן, בנסיבות העניין, לעורר לשלב השני, ולבחון האם קיימת חלופת מעוצר רואה, אשר תפיג את מסוכנותו של העורר ותשרת את מטרות המעוצר.

9. אין צורך לומר, כי בית המשפט אינו מחויב לאמץ את האמור בתסקיר שירות המבחן, חרף המשקל הבלתי מבוטל שיש ליתן להמלצותיו. על בית המשפט היושב עלי דין ליתן דעתו לשיקולים נוספים בגדרו של ההליך הפלילי, אשר שירות המבחן אינו מופקד עליהם. לפיכך, רשיי היה בית משפט קמא שלא לאמץ את המלצה השירות המבחן בעניינו של העורר, ובಹחלטה זו כשלעצמה מופקד עליהם. עמוד 4

אין, ככל, כל פגם המצדיק את התערבותו של בית משפט זה. יחד עם זאת, סבורני כי, בנסיבות הקונקרטיות דן, יש מקום להורות על שחרורו של העורר לחילופת המעצר המוצעת על-ידי שירות המבחן. להלן אסביר בקצרה את עמדתי זו.

10. עיון בתמילי השיחות שהוגשו במהלך הדיון בערר, מגלת תנודות באשר למידת נחישותו של העורר בביצוע הרצח, דבר המזמין את ביטויו הן בשאלות שהעורר מפנה אל הסוכן, באשר לעלות הזמנת הרצח "זה יקר לךנות?", או שאלות באשר לאופן הביצוע "כמו בסרטים?", והן בהתנהגו של העורר, אשר בחר למסור לסוכן תשלום חלקי בלבד של הסכם הראשוני עליו סיכמו ה翔נים, כנראה מתוך ידיעה שהסתוכן לא יפעל עד לקבלת מלאה התשלום. דומה, ומבליל לקבוע מסמורות בדבר, כי לו היה העורר נחש בדעתו, בצורה מובהקת, להוציאו באורך מיידי את הרצח מן הכוח אל הועל, הוא היה דואג למשוך מחשבונו את מלאה הסכם עליו סוכם, ובכך היה ממש מבחינתו את כוונתו.

11. בנסיבות אלו, הגעתו למסקנה כי יש מקום לקבל את העורר ולהורות על שחרורו של העורר לחילופת המעצר המוצעת. התייחס יוחזר לבית משפט קמא, על-מנת שיקבע את יתר התנאים הכרוכים בשחרורו של העורר לחילופת המעצר שהוצאה על-ידי שירות המבחן, ומן הרואין לעשות כן בהקדם האפשרי.

12. לאור האמור, העורר מתקיים כמפורט לעיל.

ניתנה היום, י"ז באדר התשע"ה (8.3.2015).

שפט